

Leiðandi
vettvangur í tíu ár

Er hagkvæmt að nýta ljósáttu í Ísafjarðardjúpi ?

Kristján Guðmundur Jóhannsson, cand. oecon og MRM
Meistaraprófsritgerð frá Háskólasetri Vestfjarða 2019

SJÁVARÚTVEGS
RÁÐSTEFNAN

ISI ICELAND
SEAFOOD

HAMPIÐJAN

Hrifa Óhásid

Ljósáta

- Sviflæg krabbadýr sem líkjast smávaxinni rækju að útliti.
- Glær eða fölbleik á litinn.
- Lífir á þörungasvifi og rotnandi lífrænum leifum.
- Mikilvæg fæða annarra lífvera.
- Ættbálkurinn heitir Euphasiida.
- Þekktar eru um 90 tegundir innan hans.
- Stofnstærð í Ísafjarðardjúpi talin um 25 þúsund tonn. 5 milljónir við Ísland.

Veidd á þremur svæðum í heiminum

- Við Suðurheimskautið, vesturströnd Kanada og norðausturströnd Japans
- Stofnstærð í Suður Íshafi um 60 milljónir tonna, leyft að veiða allt að 5,6 milljónir tonna.
- Veiðum stýrt af stofnuninni CCAMLR, sem 25 þjóðir eiga aðild að.
- Undanfarin ár hefur aflinn verið um 300-400 þúsund tonn.
- Langmestur hluti aflans er veiddur við Suðurheimskautið.

Lagalegt umhverfi nýtingar

- Byggist á lögum um stjórn fiskveiða og lögum um veiðar í fiskveiðilandhelgi Íslands
- Til nytjastofna teljast sjávardýr og sjávargróður sem nytjuð eru eða kunna að verða nytjuð
- Veiðar frjálsar öllum skipum sem hafa leyfi til veiða
- Smáriðin veiðarfæri ekki leyfð í Ísafjarðardjúpi
- Þarf því sérstakt leyfi til veiða.

Takmörkun veiða

- Ef talið er að takmarka þurfi veiðar ákveður ráðherra þann heildarafla sem veiða má úr stofninum.
- Tvær leiðir:
- Stöðva veiðar þegar ákveðnum afla er náð
- Úthlutað á grundvelli aflareynslu síðustu þriggja veiðitímabila, eða taka mið af fyrri veiðum , stærð og gerð skipa.
- Getur sett svæðisbundnar reglur, skip skráð á svæðinu, af ákveðinni stærð, eða stundað veiðar áður.

Norðmenn og Kínverjar sækja í sig veðrið

- Tvö norsk fyrirtæki hafa leyfi fyrir sex skip til ljósátuveiða við Suðurheimskautið
- Afli skipa Aker Biomarine var 152 þúsund tonn árið 2016
- Bæði Aker Biomarine og Rimfrost stefna á aukningu afla
- Nýr togari Aker Biomarine 130 metrar og verð 15 milljarðar
- Kína stefnir að því að vera lykilaðili í ljósátuveiðum.
- Nýr 115 metra togari sérhannaður til ljósátuveiða

Fjölbreyttar afurðir úr ljósátu

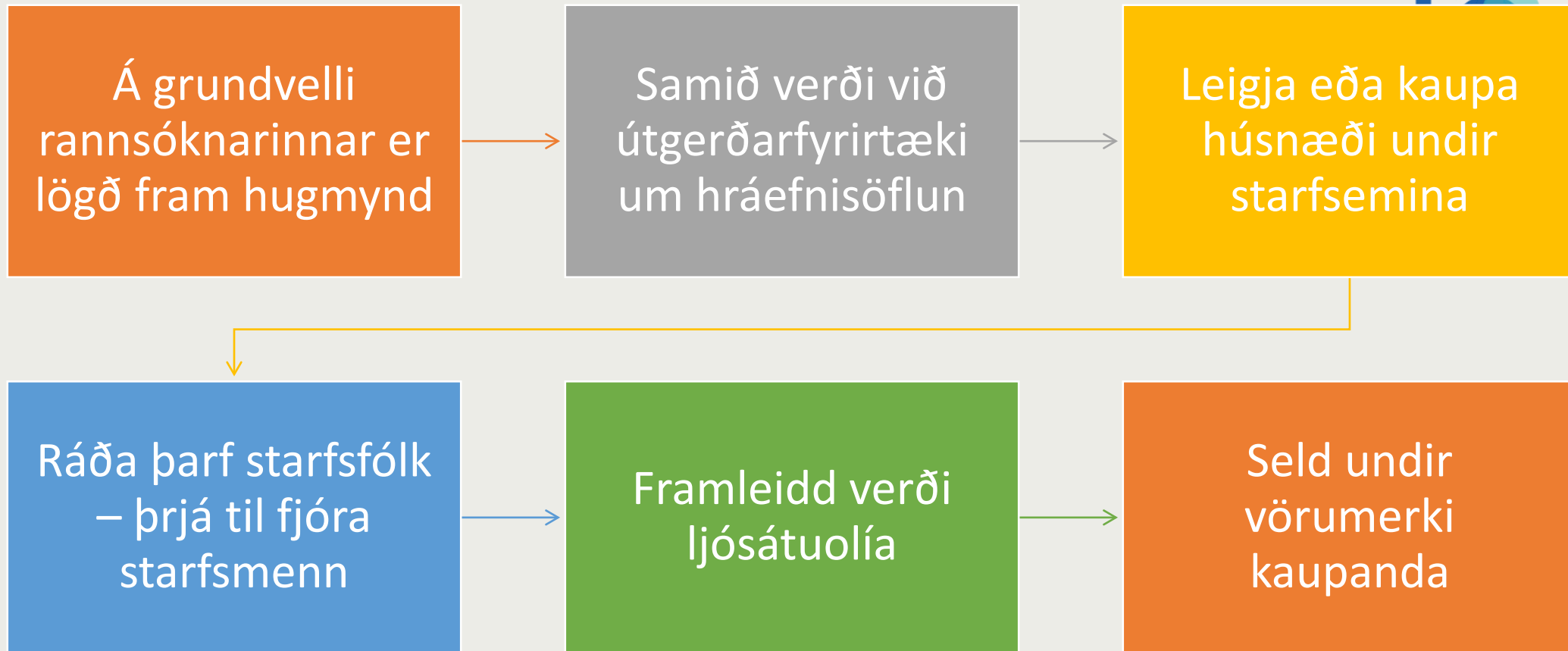
- Fóður fyrir fiskeldi og sædýrasöfn
- Mjöl og lýsi
- Þurrkaðar afurðir
- Heilsuvörur – Krill olía og íblöndunarefni í matvæli
- Krill olía í töfluformi
- Beita

Markaður fyrir ljósátuolía

- Eftirspurn eftir ljósátuolíu hefur aukist verulega undanfarin ár
- Árleg aukning 2018-2023 áætluð 11,1%
- Ástæðan vitundarvakning um nauðsynleg bætiefni í fæðu fólks
- Stærstu markaðir eru Bandaríkin, Kína og Þýskaland
- Ljósátuolía hefur verulega kosti fram yfir fiskiolíu
- Vísbendingar eru um að ljósátuolía geti haft jákvæð áhrif á ýmsa sjúkdóma

Hugmynd að nýsköpunarfyrirtæki

Reiknilíkan fyrir nýsköpunarfyrirtæki

- Gert ráð fyrir að veiða og vinna allt að 1.500 tonn
- Framleiða hreina ljósátuolíu
- Reiknað með hagnaði á fjórða ári
- Vísbendingar um að slíkt fyrirtæki gæti verið arðbært.
- Nokkrir óvissupættir sem þarf að kanna betur

Niðurstaða

- Álitlegur kostur
- Töluvert magn er af ljósátu í Ísafjarðardjúpi
- Þekking á veiðafæratækni til staðar
- Lagalegt umhverfi tryggir sjálfbæra nýtingu
- Afurðir úr ljósátu eru þekktar
- Þekking á vinnslu sjávarafurða á svæðinu
- Nokkrir óvissuþættir, sem þarf að kanna betur

**Háskóla- og
Háskólasætið
Vestfirðna**
University Centre
of the Westfjords

Takk fyrir